

ligejaa sikkert at kunne love, at dette Efterkrav ikke vil blive stort, om mulig vil endog Beløbet blive noget mindre, end de Summer, der spares paa de andre Konti. Man vil nemlig til Skadeserstatning ialt vistnok omtrent have 180,000 Kr. til sin Disposition. Dette tror jeg ikke, at man kommer til at bruge, navnlig ikke, naar jeg ser hen til, hvad der er brugt de foregaaende Aar saavel til mindre som til større Vøvelser. Skadeserstatningen for de større udgaaende Vøvelser i de foregaaende Aar have nemlig kun andraget det Aar, de vare størst, noget over 12,000 Kr., de mindre have andraget noget over 17,000 Kr. Der er altsaa til Skadeserstatninger medgaaet i alle Tilfælde ca. 30,000 Kr. i det Aar, hvori de have været høist. Altsaa for en Sum, der er 6 Gange saa stor, maatte man have Tilstrækkeligt til at kunne afholde slike Vøvelser i en tre Gange saa lang Tid som tidligere. — Hvad nu Virkningen af Lovforslaget ligeoverfor Mandstabet angaar, saa tror jeg ikke, at den vil være væsentlig, det vil sige med Hensyn til disses Uddannelse, thi den Beregning, som det ærede Medlem opstillede, kan jeg ikke saa ganske tiltræde. Af de 30 Dage antager jeg, at 4—5 ville gaa med til Koncentrering og Hjemsendelse, jeg har ingen Grund til at tro, at der vil medgaa mere end 5 Dage. Der bliver altsaa tilbage 25 Dage, og hvis man anvender 8 Dage til den udgaaende Vøvelse, bliver der endnu 17 Dage tilbage; trækkes derfra 3 Søndage, bliver det 14 Dage. Hvis det nu sammenlignes med tidligere Aars Vøvelsesdage, saa vare de ifjor for den ene Brigade 15—17 Dage, altsaa saa godt som ingen Forskjel, for den anden Brigade vare de 20—23 Dage. Nu vil vist Ingen betvivle, at de Vøvelser, der ville blive afholdte efter det foreliggende Lovforslag, ville være meget lærerigere end de Vøvelser, der blev afholdt ifjor i Dyrehaven. Lige vi et andet Aar, for Exempel 1877, der var et normalt Aar, som vistnok kan sammenlignes med alle de tidligere, saa var Antallet af Vøvelsesdage ialt 23—30 Dage; saa her er Forskjellen altsaa heller ikke synderlig stor. Det ærede Medlem bemærkede meget rigtigt, at der var stor Forskjel mellem Antallet af Vøvelsesdage for de forskellige Uddelinger. Det er en Selvfølge, det ligger i Sagens Natur. Batalionerne i Viborg kunne for Exempel meget hurtigt være paa Leirpladsen og meget hurtigt komme derfra; men det er heller ikke Bestemmelsen, at der i Leiren skal afholdes mange saadanne Vøvelser, som kunne afholdes paa Garnisonsstedet. Leirvøvelserne ere især til, for at større Troppemasser kunne blive øvede samlede; altsaa maa den egentlige Vøvelsetid billigtvis først regnes fra den Tid, da Alle ere tilstede, og saalænge som Alle forblive der. Jeg erkjender ganske sikkert Nødvendigheden af, at Mandstabet maa samarbeides,

førend de større Manøvrer begynde, men jeg er ingenlunde af den Mening, at der dertil behøves saa lang Tid, som der har været anvendt dertil. Jeg tror, at Sammenarbejdningen kan ske paa en væsentlig kortere Tid, og det er jo nemlig ved at indskrænke denne Tid, at man igjen vinder Tid til de Vøvelser, hvortil Leiren egentlig er beregnet. Endvidere blev der endelig fremhævet, at Marschen til Leirstedet var en af de allervigtigste Vøvelser. Dette kan nu vistnok med Grund betvivles, ikke fordi Marschvøvelser jo i og for sig ere særdeles gavnlige, men fordi det er meget uheldigt at begynde en Vøvelsetid med Marscher, thi Marchtiden bliver den mest anstrængende Tid, og derved kommer man altsaa til Leiren med endel Syge, med Mandstak, som er mindre skiftet til strag at deltage i de paafølgende Vøvelser. Det er meget rimeligere, finder jeg, at Marschvøvelserne først finde Sted, efterat de egentlige Leirvøvelser ere blevne endte, thi saa er Mandstabet forberedt til ret at kunne marschere, og da kan det ogsaa taale at marschere, og først da faas den rigtige Nytte af Marschvøvelserne; men disse Marschvøvelser faae jo Mandstabet ved de længere udgaaende Manøvrer og omtrent i samme Udstrækning som før, og endelig foretager man dem da under Forhold, der ere langt mere uddannende end Rejsemarscher i Almindelighed. Man har sagt, at paa Rejsemarscher kan der overholdes en meget streng Disciplin, men desværre, det er i Reglen ikke Tilfældet. Disse Rejsemarscher med et Mandstak, som ikke er vant til at marschere, ere som oftest et temmelig sørgeligt Syn, og de befordre ingenlunde Disciplinen, netop fordi man begynder med at hyde Mandstabet det værste lige strag, istedetfor at man ikke skal hyde det de største Anstrængelser, førend det er tilstrækkelig forberedt og indøvet. Det er, ligesom om man først vilde begynde at trainere en Hest, efterat den havde været til Bæddeløb, altsaa begynde med Bæddeløbet og dernæst med at trainere Hesten; men det er jo ingen Mening. Det Samme er Tilfældet med Soldaten. Man maa ogsaa først trainere, førend man kan hyde ham at prestere noget Ordentligt paa Marscherne, og først da blive disse gavnlige. Jeg har naturligvis ikke tilladt mig at tage denne Bestumning om at prøve en Fortællelse af Leirtiden, uden at have raadspørgt mig dels med, hvad der forelaa i Ministeriet af Udtalelser fra de høiere Autoriteter, og navnlig alle de Udtalelser, der bleve indhente i 1872, før Hærløven skulde revideres, og paa en enkelt Undtagelse nær gaa de allesammen ud paa, at en Fortællelse af selve Leirtiden kunde ske, ligesom det ogsaa gaar ud paa idemindste tilbøieligt at foreslaa at erstatte enten hele Leirtiden eller endel af den med længere udgaaende Manøvrer. Jeg har ligeledes senere talt med høiere Officerer om, hvorvidt en saadan Fortællelse og lignende Forsøg vare tilraadelige eller ikke, og jeg har fra dem faaet Udtalelser, der gik i samme